

Andrássy Lajos

Háború után este 6-kor?

Zümmög a méh
Már fényes olajággal
neszez az ÉLET... téli jég után
matat a fény felé a vaksi
csecsemő ág esetlenül, sután...

.....

Esti tüzeknél havasok között
és lenn „az Alföld tengersík vidékén”
pipázva ültek vén bakancsosok
elprézsmáltak háborún és békén

— „A Doberdónál...” — ők már kevesen.
De kevesebben már az ószírósás
hadakból is... s néhány vöröshuszár.
— „A Don-kanyarnál sem volt égi áldás...”

Hallgattam holdas nyári esteken
a pipafüstbe rajzolt szép meséket
a hősről — és képzeltem magam:
Toldi Miklósnak, jó János vitéznek...

Rég volt, varázsa elmúlt, megfagyott.
Az én fogam közt: háború és béke
másként recseg már! Vériszony dobol
testemen át! A csecsszópa sincs védve

egy háborútól ma, ha feldörög
Nyugat s Kelet: a frontok roppanása
nem hőskö mellett tép cudar sebet,
de népeket söpör a vak halálba

Gyökérrel tépne már egy háború
minden reményt, s mit teremtett az élő:
táltos, varázskard, tündéri csodák
világa tűnt... És nem marad mesélő.

És nem marad ámulva hallgató
levente sem... S ki visszavár a frontról
s kit visszavárnak... S az sem: ahová
háború után, egyszer, este 6-kor...

.....

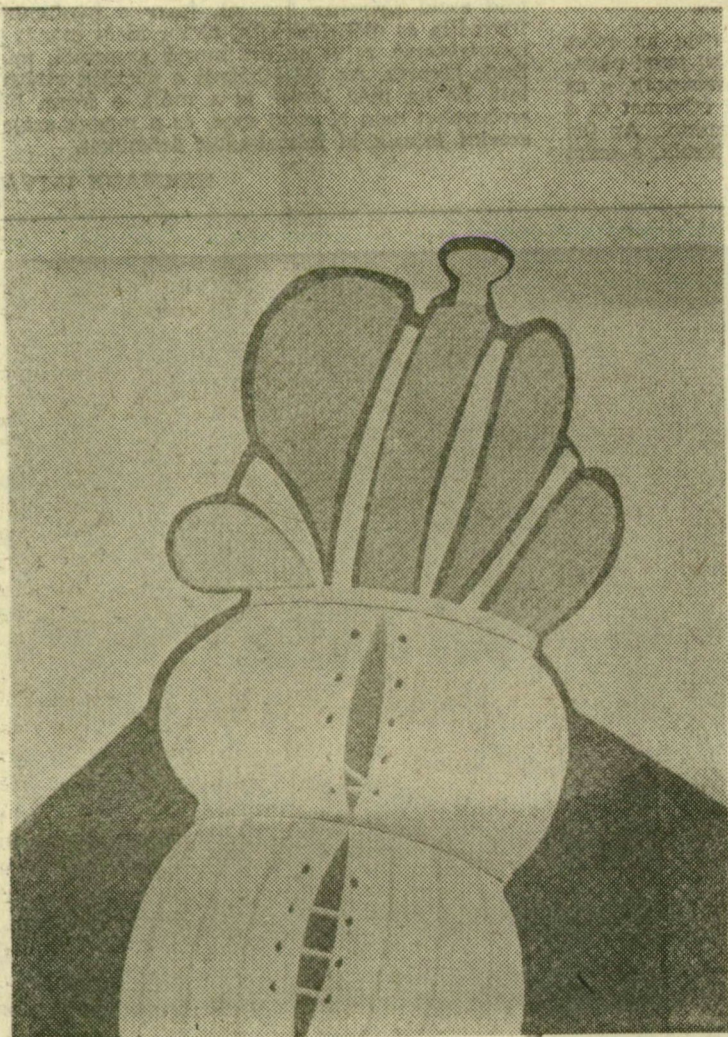
Olajág bomlik
zászlózza a szél
zümmög az élet: hordanak a méhek
fény ostromoz a lustább réteken
s bomlik a zöld, emelkedik a lélek.

(1984 május)

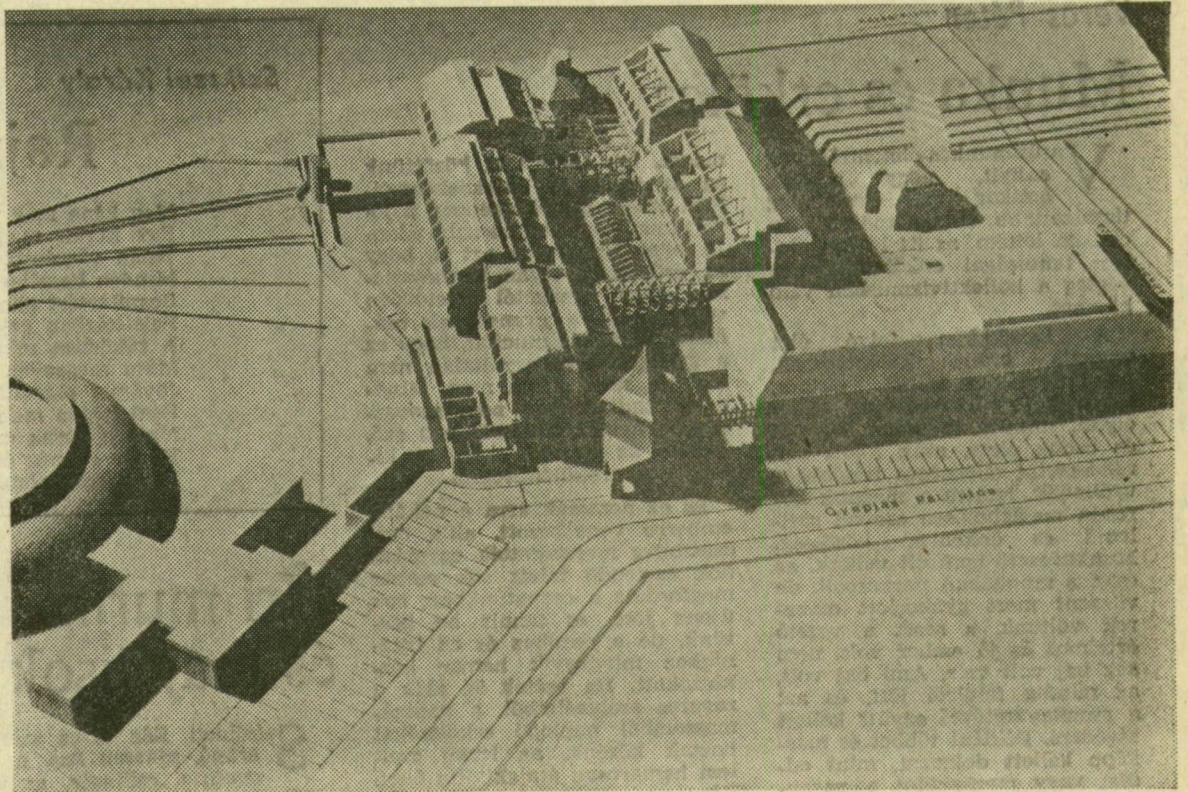
Oláh János

A szerelem folyója

A szerelem folyója
kiásta a gyöngye réteket,
a virágok és a falevelek
most itt örvénylenek
a házam előtt,
a víz sodrában,
és én csak nézem őket,
ülök veszteg a parton.

BENES JÓZSEF NYOMATA

Üdülőváros lesz Szeged?

Évekkel ezelőtt az IBUSZ jó üzleti érzéssel megáldott igazgatója, Mester János szobát foglalt Újszegeden a fürdővendégeknek. Akkor még hírehamva sem volt a kuglófra emlékeztető termálfürdők. A régi jó öreg SZUE mellett csak a 30x40 méteres új fürdő adott reményt arra, hogy a „Tíz év 10 medence” koncepció egyszer valóra válik. Ilyen mostoha körülmények között is foglaltak szobát a jugoszlávok, a németek, a cseh-szlovákok. Akkor azt jósolta az idegenforgalmi szakember, ha egyszer a fürdő közelében szállodák is lesznek, Szeged üdülőparadicsommá válik. Hogy mikor? Később felépült a termálfürdő, de az üdülővárosba vetett reményeket elfújta az a szélvihar, amelyet manapság szigorú gazdasági körülményeknek neveznek. Elhúzódtott a 10 medence terve, és hiába szerettük volna, hogy szép álmaink valóra váljanak.

Eltelt ismét néhány esztendő, és a fű alatt elkezdődött valami. Jelentkezett az olajipar, munkásszállót akar építeni a Tisza bal partjára, ami üdülésre is alkalmas. A szövetkezetiek felmérték, hogy a Pécskai, Gyapjas és Kállai utca határolta tömbben mennyibe kerülne egy üdülőszövetkezet. Elszórnýedtek a szanálási költségeken, de a városi tanács felajánlotta, hogy az új híd mellett építkezzenek. Szeged sokat próbált azért tenni, hogy kedvet adjon a vállalkozásokhoz. Csak a területbiztosításban tudott segíteni, hisz egy fillérje sem volt, és ma sincs, hogy betársuljon valamelyik építkezésbe.

Az üdülőváros ügyében tavaly nyáron döntő fordulat következett. A tanács és a SZOT megáldott egy gyógyszálló építésében.

Frissen akartunk lenni, de a bizonytalan pénzügyi körülmények miatt tavaly ősszel nem adtunk hírt a beruházás előkészítéséről. Elég sok kellemetlen meglepetés ért, az utóbbi években, emlékezünk csak a nyomdára, hiába avattuk fel alapkövét, azóta benőtte a gaz. Most 1984 tavaszán, úgy látszik, semmilyen akadályja nincs a nagy újságot ismertető nyilatkozatnak. Dr. Ágoston József, az SZMT vezető titkára irodájának falán bekeretezve a megállapodás szövege, és többször is odapillant, amikor a szegediek számára fontos történetbe belekezd:

— A szakszervezet már az 1975-ös választásokon felvetette a gyógyszálló építésének tervét. Hivatalos helyszínelést tartottunk, és javaslatunkat megküldtük a SZOT-nak, Kértük, hogy Dél-Magyarország ezen részén — mivel nincs gyógyüdülő, pedig termálfüves vidék — egyet építhessünk. Sajnos, egyre több az ízületi betegségben szenvedő dolgozó, a reumás betegek száma növekszik, az olajipari, a mezőgazdasági munkások és más foglalkozásúak körében is. Kérésünket 1980-ban ismét előterjesztettük. Azt hiszem, a szakszervezeti mozgalom tekintélyének növekedését jelenti, hogy a dolgozók érdekvédője a lakóterületen is jelentkezik. Nem korlátozódhat az érdekvédő a gyár kapuján, vagy munkahelyeken belül történetekre, a szakszervezet felelősséget érez a területpolitikában is, az életkörülmények alakulásáért. Végül a SZOT vezetése elfogadta előterjesztésünket, és programjába vette Szegeden egy 300 személyes gyógyszálló építését. A jelenlegi elképzelések szerint a beruházás 1985 elején kezdődne és 1987. július 1-től az üdülő már fogadná az első vendégeket. Nemcsak a magyar dolgozók, hanem a külföldiek is gyógykezelhetik itt majd magukat. A SZOT 350 millió forintot biztosít az építkezéshez, több mint 200 már evgett van, a többi pénz is a szakszervezeti tagdíjakból gyűjtjük össze. A Délterv tanulmánytervet készített, a részletes kivitelezési programot a jövő év elejéig kell átadnia a DELEP-nek. Vannak még vitás kérdések, így például a város szükségleteit figyelembe véve, szeretnénk volna, ha 2 ezer négyzetméteres gyógyterápiás rész épülne. A tanáccsal akartunk társulni erre, de a nehéz gazdasági helyzetben a városnak nincs pénze. Gondoltunk az olajiparral való együttműködésre is, de az olajösszálló terve már elkészült. Az elmondottak bizonyítékkul szolgálnak ahhoz, hogy a dolgozók „gyógyítás” érdekében épülő üdülők megvalósulásához hosszú évek egyvezetett munkájára van szükség. A korábbi évtizedekben elképzelhetetlen lett volna, hogy a közös pénzek-

ből ilyen nagy beruházás létrejöjjön. Annyi bizonyos, ha ez a gyógyszálló elkészül, ily módon a szakszervezet több évtizednyi tagdíjat juttat vissza a szervezett dolgozóknak.

Dr. Ágoston József megmutatta a gyógyüdülő makettjének fényképét. A makett Budapestén, a szakszervezeti központban látható, de szellemi atyja, Koczor György és Stifán Sándor, itt él a Tisza partján. A két fiatal építész a Délterv-nek szerez ezzel a munkával hírnevet, ugyanis szakítva az eddigi hazai üdülőépítési gyakorlattal, briliáns ötleteikkel kápráztatják el a szakmát. Két vélemény a tervezés körülményeiről.

Stifán Sándor: — Házi pályázaton indultunk, és a mi elképzelésünket fogadták el. Ennek alapján kaptuk a tervezésre a megbízást. A Gyapjas, Dohány, Jankovics utca által határolt tömbben épül fel a gyógyszálló. A tervekészítésnél az a gondolat vezette a kezünket, hogy a házban nemcsak éjszakát töltenek a vendégek, hanem szinte egész nap ott tartózkodnak, és ezért kellemes, otthonos környezetet kell biztosítani. Figyelembe vettük Újszeged építészeti adottságait, ezért nem lehetett olyan házzal előállni, ami kiemelkedne a környezetből. „Ütné” azt. Így aztán tornyok és magas tető szerepel elképzelésünkben, és az épület háromszintesnél nem lesz magasabb.

Koczor György: — A gyógyszállónak fürdőház jellege lesz. A Gyapjas utca felől kétszintes, a töltés felé háromszintes az épület. Úgy érzem, mindenfajta emberi elvárásnak eleget teszünk. Az egyik bejárat a Gyapjas utcáról nyílik, kis, tornyos házzal, különteremmel. Innen belső utca vezet a Tisza-partig a házon belül. Felülről üveggel beírtott, és a töltésnél egy toronyban végződik, az üvegkristály ivócsarnokba torkollik. Ott lesz a másik bejárat. Ez a belső utca hat méter széles, és erre fűzzük rá a közösségi helyeket, a vízgólyászati részt, a presszót, tekepályát, éttermet. Két épületben kánnak helyet a szobák, amelyek belső ablakai átriumos udvarra néznek. Épül majd egy többcélú konferenciaterem is, tolmácsfülkékkel. Az épület anyaga üveg, fa és beton — a beton sima felületű, tetszés szerinti színre festhető. A Gyapjas utca felől üzletsort akartunk elhelyezni, de erre már nincs pénz. A vízgólyászati részleg 1200 négyzetméteres, tartalmaz egy 8x10-es medencét, két súlyfürdőt, galvánfürdőt, víz alatti masszázst.

Újszegeden nemcsak gyógyszálló épül. Az új híd mellett a városi tanács területet biztosított az üdülőszövetkezetnek. A MESZÓV vezetői az elmúlt napokban a Cooptouristtal tárgyaltak. Megállapodtak, hogy Coop Hotel néven az épülő 108 szobás üdülőt — amely magánszemélyeké lesz — három hónapig szállodaként is üzemeltetik. Dr. Fantoly István, a MESZÓV fősztályvezetőjének tervismertetőjéből kiderül az a komoly szándék, hogy az üdülőszövetkezeti láncban Szeged olyan pozíciót kap, mint Gyula, Zalakaros, vagy Bükfürdő.

— A Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat kivitelezésében egy- és másfél szobás üdülőegységek épülnek. Egy négyzetméter költsége 24—26 ezer forint. A beugró az egyszobásnál 80—100, a másfél szobásnál 100—150 ezer forint. Ezért a pénzért a szövetkezeti tag olyan tulajdonrészrel rendelkezik, ami örökölhető vagy átruházható, és évente 28 napos üdülésre jogosít fel. Ha a szövetkezeti tag nem akar Szegeden üdülni, akkor a Coop Hotel hálózatban bárhol pihenhet. Ez év júniusáig hirdetésekben ismertetjük az üdülőszövetkezetbe való belépés feltételeit. Tárgyalunk arról, hogy a külföldiek is használhatják a szakszervezetet. Amint 60—70 ember már jelentkezett, elkezdődhet a kivitelezés, az idén ősszel vagy a jövő év tavaszán. Az üdülőkhöz úszómedence, teniszpálya is épül. Ez a vállalkozás azt is eredményezi, hogy Szeged szállodai kapacitása jelentősen bővül.

Itt pontot tehetünk az üdülőépítési krónika újabb fejezetének végére. Csak azon morfondírozok, a címben helyes volt-e kitenni a kérdőjelet? (Képnélkőn: az újszegedi SZOT-gyógyszálló makettje.)

HALÁSZ MIKLÓS